

Dansk, 1.-5. klasse
Omfang: Varierende

Forslag til samtaler om 'Biira leoparden'

I dette opgaveark får du en række forslag til gode klassesamtaler om elevbogen 'Biira og leoparden'. Samtaleemnerne er opdelt kapitel for kapitel.

Vælg selv at bruge få eller mange af emnerne alt efter, hvor lang tid du har afsat til at læse bogen. Eller efter, hvad der er mest spændende for netop dine elever.

Forfatter Anne Sofie Hammer har selv lavet samtaleemnerne.

Inspiration til læringsmål

- Eleven ved, at man kan tale om æstetiske tekster, og at de er åbne for fortolkning.

Inspiration til tegn på læring

- Eleverne kan deltage aktivt i samtaler i klassen om temaerne i 'Biira og leoparden'.

Kompetencer og målpar

Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
Dansk efter 2. klasse		
Fortolkning	Eleven kan forholde sig til velkendte temaer gennem samtale om litteratur og andre æstetiske tekster	Fortolkning 2: Eleven kan deltage i enkel fortolkning / Eleven har viden om metoder til enkel fortolkning
Fortolkning	Eleven kan forholde sig til velkendte temaer gennem samtale om litteratur og andre æstetiske tekster	Vurdering 2: Eleven kan udtrykke egen opfattelse af teksten / Eleven har viden om måder at begrunde sin opfattelse på
Dansk efter 4. klasse		
Fortolkning	Eleven kan forholde sig til velkendte temaer i eget og andres liv gennem undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster	Fortolkning 1: Eleven kan forklare sin tekstforståelse / Eleven har viden om sammenhæng mellem virkemidler og budskab i tekster
Fortolkning	Eleven kan forholde sig til velkendte temaer i eget og andres liv gennem undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster	Vurdering 1: Eleven kan sammenholde egen tolkning med andres tolkning / Eleven har viden om fortolkningsmuligheder
Dansk efter 6. klasse		
Fortolkning	Eleven kan forholde sig til almene temaer gennem systematisk undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster	Fortolkning 2: Eleven kan sammenfatte sin fortolkning / Eleven har viden om motiv og tema

Baggrund til læreren

'Biira og leoparden' er Anne Sofie Hammers fortælling om pigen Biira, hendes familie og venner, der bor i en landsby på skråningerne ved foden af den grønne Rwenzori-bjergkæde i det vestlige Uganda. Læsesterke elever kan læse den alene for den gode læseoplevelses skyld.

Men det er en god idé at tage læsningen i bidder i klassen, hvor I standser op undervejs og taler om historien – både om de overordnede temaer og om nogle af de konkrete elementer i handlingen.

FN's verdensmål og Børnekonventionen

Hvis du gerne vil inddrage FN's verdensmål for bæredygtig udvikling i undervisningen, så er det oplagt at gøre det i relation til flere af de temaer, som optræder i historien:

Mål 2: Ingen sult. Mål 4: Kvalitetsuddannelse. Mål 5: Ligestilling mellem kønnene. Mål 13: Klimaindsats. Mål 15: Livet på land. Mål 16: Partnerskaber for handling.

Læs mere om FN's Verdensmål her: verdensmaalene.dk

Børnekonventionen, der handler om børns grundlæggende rettigheder, kan også inddrages. Den finder I på Børnerådets hjemmeside: boerneraadet.dk

Tips til brugen af bogen

Sådan hjælper du eleverne til at forstå historiens virkelighed

Inden I læser historien om Biira, er det en god idé at give eleverne en forforståelse af, hvad det er for et miljø, den foregår i.

- Læs introduktionsteksten på side 6 i elevbogen: 'Biiras verden'. Kig på tegningen sammen. Den viser, hvor historien foregår.
- Se den lille film om landsbyen i bjergene, der ligger på hjemmesidens sektion 'Opdag Uganda'. Den ligger også i Filmbanken i lærerens del af hjemmesiden.

En fiktiv familie med bund i virkeligheden

Karaktererne og begivenhederne i 'Biira og leoparden' er fiktive, men de er inspireret af virkeligheden for typiske familier og børn, som bor i bjergene i det vestlige Uganda. Som lærer kan du altså ikke fortælle eleverne, hvordan det siden er gået med karaktererne i bogen. Men I kan jo tale om det i klassen.

Forslag til samtale

Kapitel 1: Historien om leoparden

- Hvordan tror du, det er at være den, der mest har passet sin lillesøster hver dag, fra hun var helt lille? Er der gode og dårlige ting ved, at det er børn, der passer de mindre børn i Uganda?
- I landsbyen er mange af beboerne brødre, søstre, fætre, kusiner, tanter og onkler. Hvilke fordele og ulemper kan der være ved, at mange i familien og i slægten bor så tæt sammen?
- Tror du, at Biira virkelig tror på de historier om leoparder, som hendes bedstefar fortæller? Er det mon overtro? Hvilke slags overtro findes der i Danmark?

Kapitel 2: De fældede træer

- Kara er et kælenavn for Karabyo, som betyder "lille spire". Er der også danske navne, som betyder noget?
- Der står, at Biira får 'en sær følelse i maven', da hun ser Masika og Kule snakke godt sammen. Hvad er det for en følelse, og hvorfor tror du, at hun får det sådan?
- Brødrene Gedion og Thembo bliver tit hjemme fra skole for at arbejde i marken i stedet for. Hvorfor tror du, at de gør det? Og hvad tror du, at deres forældre synes om det?
- Kara er sådan en, som går lige ind i folks hjerter. Hvad betyder det?
- At fælde træer i skoven er ulovligt. Da børnene opdager de fældede træer, bliver de helt stille. Hvilke tanker tror du, de har?

Kapitel 3: Bare antydninger...

- På side 20 og 23 kan du se nogle billeder af Biiras og Karas skole. Hvordan er den forskellig fra din egen skole? Og hvordan er de ens? Tror du, der er forskel på de ting, eleverne lærer om?
- At fælde træer og sælge tømmer og brænde kan skaffe penge her og nu. At lade træerne stå beskytter markerne og jorden på længere sigt. Hvilke grunde kan der være til at gøre det ene eller det andet?
- I Biiras skole har de fleste børn skoleuniform på. Sådan er det i rigtig mange lande. Hvilke fordele og ulemper synes du, der er ved skoleuniformer?
- I frikvarteret spiller drengene på Biiras skole fodbold, og pigerne laver bold-tricks eller sjipper. Hvilke lege leger børnene på din skole i frikvartererne? Er der også forskel på, hvad drenge og piger leger på din skole?

Kapitel 4: Leoparden i træet

- Hvorfor tror du, at Gedion og Thembo nærmest kæmper om at få lov at række Masika en hånd og hjælpe hende ind på land?
- Hvad vil det sige, at det løber Biira koldt ned ad ryggen, da leoparden ser på Kara? Og hvorfor tror du, at det er lige præcis på det tidspunkt, det gør det?

Kapitel 5: Rivende strøm

- Det er meget tæt på at gå rigtig galt, da børnene falder i floden, for den er dyb, og der er meget strøm. Har du selv nogensinde været i fare på vej til eller fra skole? Hvilken slags farer kan der

være på din skolevej?

- Kan du komme i tanker om andre historier, du har læst, hvor det er lige ved at gå helt galt for hovedpersonerne?

Kapitel 6: Vandring i natten

- Biira mener, at det vil tage dem et par timer at gå hjem, når de skal gå den lange omvej. Hvor langt kan man gå på et par timer, hvis man bare går på en almindelig vej? Hvor langt har du selv til skole (enten i kilometer eller i tid)?
- Uganda ligger lige på ækvator. Hvad mon det betyder for, hvornår og hvordan det bliver mørkt?
- Biira synes, at den sorte fugl 'Hadada Ibis' har nogle uhyggelige skrig. Er der også ting, du synes er uhyggelige, når det bliver mørkt? (Eller måske har syntes, da du var yngre?)

Kapitel 7: En gave til leoparden

- Hvad tror du, Biiras og Karas bedstefar tænkte, da de andre børn fortalte ham, at Biira og Kara og Kule ville gå den lange vej gennem skoven på den anden side af floden?
- Hvorfor tror du, Biira synes, at det er mærkeligt bare at sige "vi ses i morgen" til Kule, da de skal sige farvel? Og hvad tror du, det er, Kule skal lige til at sige til Biira?

Kapitel 8: To skrivehæfter

- Hvorfor bliver Biira varm i kinderne?
- Hvorfor tror du, Kule griber ud efter Biiras hånd, da de går over floden? (Er der mon flere forskellige grunde til det?)